

Kliničke kompetencije za praksu međunarodno certificiranih savjetnika za dojenje (IBCLC)

Međunarodno certificirani savjetnici za dojenje (eng. *International Board Certified Lactation Consultants*®, IBCLC®) pokazuju specijalizirana znanja i kliničku stručnost u području dojenja i humane laktacije, a certifikat im dodjeljuje Međunarodni odbor ispitivača za laktacijske savjetnike (eng. *International Board of Lactation Consultant Examiners*®, IBLCE®).

Ovim kliničkim kompetencijama obuhvaćene su odgovornosti/aktivnosti koje su dio prakse IBCLC-ova. Njihov je cilj obavijestiti javnost o polju u kojemu IBCLC-ovi mogu pružiti sigurnu i stručnu skrb temeljenu na dokazima. Kliničke kompetencije primjenjive su u svim zemljama ili okruženjima u kojima IBCLC-ovi djeluju. Podrazumijeva se da će IBCLC-ovi provoditi praksu unutar granica svojeg obrazovanja, stručnosti, kulture i okruženja.

1. IBCLC-ovi dužni su pridržavati se norma struke IBCLC-a tako da:

- djeluju unutar okvira određenog IBLCE-ovim Kodeksom profesionalnog ponašanja (eng. *IBLCE Code of Professional Conduct*), Opsegom prakse za međunarodno certificirane savjetnike za dojenje (eng. *Scope of Practice for International Board Certified Lactation Consultants*) i Kliničkim kompetencijama za praksu međunarodno certificiranih savjetnika za dojenje (eng. *Clinical Competencies for IBCLC Practice*) te se ponašaju profesionalno
- daju mišljenje, ocjenjuju i povezuju nalaze temeljene na dokazima s praksom unutar zakonskih okvira okruženja u kojemu rade
- kontinuirano se obrazuju da bi poboljšali svoje vještine i zadržali certifikat IBCLC-a

2. IBCLC-ovi dužni su štiti, promicati i podupirati dojenje te će:

- na različite načine i u svrhu obrazovanja pružati informacije o dojenju i humanoj laktaciji temeljene na dokazima i to putem informativnih letaka za klijente, savjetovanja, razvoja nastavnog plana te multimedijских kampanja za žene, obitelji, zdravstvene radnike i zajednicu
- sudjelovati u razvoju politika na globalnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini kojima se štiti, promiče i podupire dojenje ili unos majčina mlijeka u svim situacijama, kao i u hitnim slučajevima
- zagovarati dojenje kod žena, djece i obitelji u svim okruženjima te na globalnoj razini promicati dojenje kao standard dječje prehrane
- podupirati prakse kojima se promiče dojenje i destimulirati prakse kojima se ono ometa te će:
 - promicati načela Inicijative za bolnice prijatelje djece
 - pažljivo odabrati metodu hranjenja kada je dopunska prehrana neizbježna i koristiti se strategijama za nastavak dojenja kako bi se zadovoljio cilj majke
 - promicati načela Globalne strategije prehrane dojenčadi i male djece Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) (eng. *World Health Organization Global Strategy for*

3. Dužnost je IBCLC-ova pružati stručne usluge majkama i obiteljima te provoditi sveobuhvatne procjene majki, djece i hranjenja u vezi s laktacijom kao što su:

Vještine procjene i uzimanja povijesti bolesti

- dobivanje majčine dozvole za pružanje skrbi njoj i njezinu djetetu
- utvrđivanje majčinih ciljeva u pogledu dojenja
- upotreba odgovarajućih vještina i tehnika savjetovanja
- poštovanje majčine rase, vjeroispovijesti, religije, seksualne orijentacije, dobi i nacionalnog podrijetla
- pribavljanje povijesti laktacije
- utvrđivanje događaja koji su se dogodili antenatalno, u trudnoći, tijekom rađanja i nakon poroda, a koji su mogli negativno utjecati na dojenje
- procjenjivanje grudi kako bi se utvrdilo jesu li promjene u skladu s odgovarajućom funkcijom/laktacijom
- procjenjivanje majčina tjelesnog, mentalnog i psihološkog stanja
- procjenjivanje potpore društva i mogućih izazova

Vještine kojima se pomaže majci i djetetu pri dojenju

- promicanje neprekidnog kontakta kože (eng. *skin-to-skin*) novorođenčeta i majke
- educiranje u svrhu pomaganja majci i obitelji da prepoznaju znakove i ponašanje novorođenčeta kada je riječ o hranjenju
- procjenjivanje oralne anatomije i normalnih neuroloških reakcija i refleksa
- pomaganje majci i djetetu da pronađu udobne položaje za dojenje
- utvrđivanje ispravnog hvata/prianjanja
- procjenjivanje učinkovitog prijenosa mlijeka
- procjenjivanje adekvatnog unosa mlijeka kod djeteta
- procjenjivanje normalnog ponašanja dojenčeta i ključnih točaka razvoja
- davanje prijedloga o tome kada i kako potaknuti pospanu bebu na hranjenje
- pružanje informacija temeljenih na dokazima za pomoć majkama pri donošenju odluka o dojenju
- educiranje majke i njezine obitelji o upotrebi dudu varalica, uključujući i moguće rizike za laktaciju
- pružanje adekvatnog obrazovanja majci i njezinoj obitelji o važnosti isključivog dojenja kad je riječ o zdravlju majke i djeteta te o rizicima upotrebe zamjena za mlijeko (formula)
- pružanje informacija majci i pokazivanje načina ručnog izdavanja
- pružanje informacija i strategija za sprečavanje pojave bolnih i oštećenih bradavica, kao i za njihovo liječenje
- pružanje informacija i strategija za sprečavanje i rješavanje problema zastoja mlijeka, začepljenja mliječnih kanalića i mastitisa
- pružanje informacija i strategija za smanjenje rizika od pojave sindroma iznenadne dojenačke smrti (SIDS)
- pružanje informacija o metodama planiranja obitelji, uključujući metodu laktacijske amenoreje (eng. *Lactational Amenorrhea Method, LAM*), i njihovu utjecaju na laktaciju
- pomaganje i podupiranje majke i obitelji da odrede strategije s pomoću kojih će se nositi s poremećajima raspoloženja povezanih s porodom (pretporođajna depresija, postporođajna tuga (eng. *baby blues*), postporođajna depresija, anksioznost i psihoza) i pristupiti izvorima potpore unutar zajednice
- pružanje informacija o uvođenju prikladne obiteljske prehrane

- po potrebi pružanje informacija o odvikavanju od dojenja, uključujući brigu o majčinim grudima te pripremu i upotrebu nadomjestaka za mlijeko prema smjernicama SZO-a za sigurnu pripremu praškastih dojenačkih formula te njihovo čuvanje i rukovanje
- računanje potreba dojenčeta u pogledu kalorija, kilodžula i količine
- procjenjivanje zaliha majčinog mlijeka i pružanje informacija o povećanju ili smanjenju količine mlijeka po potrebi
- procjenjivanje rasta dojenog djeteta upotrebom prilagođenih dijagrama rasta SZO-a
- edukacija majke u pogledu normalnog ponašanja djeteta, znakova da je dijete spremno za hranjenje i očekivanih uzoraka hranjenja

Općenite vještine rješavanja problema

- procjenjivanje potencijalnih ili postojećih izazova i faktora koji mogu utjecati na majčine ciljeve za dojenje
- pomaganje i podupiranje majke da razvije, provede i ocijeni odgovarajući, prihvatljiv i ostvariv plan dojenja upotrebom svih raspoloživih resursa
- olakšavanje dojenja medicinski krhkom i fizički ugroženom djetetu
- razumijevanje da su svaka majka, dijete i situacija jedinstveni te da to utječe na dojenje
- preventivno savjetovanje radi smanjenja potencijalnih rizika za majku koja doji ili njezino dijete
- procjena i pružanje strategija za početak i nastavak dojenja kada postoje ili se pojave izazovi

Upotreba tehnika i uređaja

- davanje mišljenja i procjena indikacija, kontraindikacija i upotreba tehnika, instrumenata i uređaja koji pomažu pri dojenju ili mogu biti štetni za nastavak dojenja, što uključuje alternativne metode hranjenja
- ocjenjivanje, davanje mišljenja i pokazivanje načina uporabe tehnika i uređaja koji pomažu pri dojenju; razumijevanje da neki uređaji mogu biti stavljani na tržište bez dokaza o njihovoj korisnosti i da mogu biti štetni za nastavak dojenja
- ocjenjivanje i davanje mišljenja o tome kako se tehnike i uređaji mogu koristiti da bi se osigurao početak i/ili nastavak dojenja u određenim okolnostima
- pružanje informacija majci temeljenih na dokazima o upotrebi tehnika i uređaja

Razvoj, implementacija i ocjena individualiziranog plana hranjenja u dogovoru s majkom

- upotreba načela obrazovanja za odrasle
- odabir odgovarajućih nastavnih pomagala
- pružanje informacija o izvorima unutar zajednice za pomoć pri dojenju
- pružanje informacija temeljenih na dokazima o tome kako uzimanje lijekova (bez recepta i na recept) te konzumacija alkohola, duhana i droga utječe na proizvodnju mlijeka i sigurnost djeteta tijekom laktacije
- pružanje informacija temeljenih na dokazima o dopunskim terapijama tijekom laktacije, njihovom utjecaju na proizvodnju mlijeka i učincima koje imaju na dijete
- objedinjavanje kulturalnih, psihosocijalnih i nutritivnih aspekata dojenja
- podupiranje i ohrabrivanje majke kako bi uspješno ostvarila svoje ciljeve u vezi s dojenjem
- upotreba učinkovitih vještina savjetovanja prilikom interakcije s klijentima i ostalim zdravstvenim radnicima
- djelovanje prema načelima skrbi orijentirane na obitelj uz održavanje odnosa suradnje i pružanja podrške klijentima
- podržavanje majke u donošenju odluka za svoje dijete i sebe koje se temelje na dokazima
- educiranje i pružanje majci razumljivih informacija

- procjena majčinog razumijevanja svih informacija i edukacije

4. IBCLC-ovi dužni su pružati istinite i potpune informacije majci i/ili djetetovom pružatelju primarne zdravstvene zaštite te sustavu zdravstvene zaštite tako da:

- dobiju suglasnost majke za prikupljanje i otkrivanje informacija po potrebi ili kako je odredilo tijelo s mjesnom nadležnošću
- po potrebi dostave pisanu procjenu
- čuvaju dokumentaciju o kontaktima sa svim klijentima, procjenama, planovima hranjenja, preporukama i procjenama skrbi
- zadržavaju te zapise tijekom razdoblja kojeg odredi tijelo s mjesnom nadležnošću

5. IBCLC-ovi dužni su očuvati povjerenje klijenta tako da:

- poštuje privatnost, dostojanstvo i povjerljivost majki i obitelji, osim ako je izvještavanje o opasnosti za majku ili dijete propisano zakonom

6. IBCLC-ovi dužni su djelovati s dužnom pažnjom tako da:

- pomažu obiteljima donijeti odluke povezane s hranjenjem djece pružajući im informacije temeljene na dokazima koje nisu u sukobu interesa
- i dalje po potrebi budu na usluzi
- pravodobno i na odgovarajući način upućuju klijente drugim pružateljima zdravstvene zaštite i izvorima potpore unutar zajednice ovisno o hitnosti situacije
- međuzavisno surađuju s ostalim članovima tima za zdravstvenu zaštitu kako bi obiteljima pružili usklađene usluge
- odmah prijavljuju IBLCE-u ako su proglašeni krivima za prekršaj prema kaznenom zakonu svoje zemlje ili nadležnosti unutar koje djeluju ili zbog sankcija druge struke
- odmah prijavljuju IBLCE-u nositelja certifikata IBCLC-a koji djeluje izvan Opsega prakse IBLCE-a i/ili ne obavlja praksu u skladu s IBLCE-ovim Kodeksom profesionalnog ponašanja (eng. *IBLCE Code of Professional Conduct*) ili Kliničkim kompetencijama za IBCLC-ove.

Mjesta za stjecanje vještina

Vještine se mogu steći na raznim mjestima, što uključuje bolnice, jedinice javnoga zdravstva, agencije zajednice ili lokacije i objekte privatne prakse.